

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК АНАЛІТИЧНОЇ РОБОТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «ФОНДОВИЙ РИНОК»

У сучасному постіндустріальному середовищі, яке швидко і часом навіть миттєво змінюється, людина, що бажає втілювати в життя набуті у вищому навчальному закладі навички, має вміти не лише засвоювати та запам'ятовувати інформацію, але й аналізувати її, обробляти та впроваджувати результати аналізу. Згідно з ефектом Даннінга–Крюгера, більш компетентні фахівці мають вищу схильність до недовіри власним результатам роботи, тому для ефективної перевірки результатів власної діяльності використовують аналітичне підґрунтя. Вищий навчальний заклад, зі свого боку, має ефективно покращувати не лише когнітивні навички студента, але і його аналітичні здібності. На жаль, сучасна шкільна освіта в Україні не надає учням потрібної бази для розвитку аналітичних вмінь, тому зазвичай це складне завдання стає компетенцією вищих навчальних закладів.

Вивчення дисципліни «Фондовий ринок» неможливе без застосування аналізу, тому протягом семестру студенти мали можливість покращити свої аналітичні здібності, виконуючи практичні завдання.

Для розвитку аналітичних навичок студента при викладанні дисципліни «Фондовий ринок» можна використовувати такі підходи:

1. Завдання «Тижневий огляд фондового ринку». Студент має навчитися давати оцінку сучасній ситуації на світовому фондовому ринку. Для цього на кожному семінарському занятті проводився огляд подій тижня, які могли впливати на стан фондового ринку, фіксувалися зміни у стані світових і регіональних фондових індексів (S&P 500, Dow Jones, NIKKEI, ММВБ, UХ) порівняно з минулим тижнем, а також студенти мали пояснити причини змін у індексах, враховуючи події, що відбулися. Такий огляд був для студентів обов'язковим завданням, до того ж, під час тижневого огляду можна перевіряти рівень знання студентами термінології та логіки дисципліни. Час, відведений на огляд — 15 хвилин, під час огляду можна було опитати 3–5 студентів та оцінити рівень їх підготовки. Максимальна оцінка за огляд — 5 балів.

2. Завдання «Прогноз трендів ринку». Розробка прогнозів також може бути використана у якості методу покращення аналітичних навичок студента. Для цього усі студенти, що вивчали дисципліну «Фондовий ринок» отримали наступне письмове завдання. Робота складається з того, щоб спрогнозувати загальносвітовий тренд розвитку фондового ринку на певну визначену дату у майбутньому, але не пізніше кінця семестру. Студентам необхідно передбачити, яким буде рівень (у цілих числах) індексів Доу Джонса, S&P 500, ММВБ і UХ, спираючись на аналізи ринкової ситуації. На кінець семестру той, хто передбачить тренди найближче, отримує бонусних 10 балів. Максимальна оцінка за завдання — 20 балів. Студентам, до того ж, був наданий перелік сайтів, на яких можна було взяти дані для аналізу. Також, був поставлений жорсткий термін складання для цієї роботи через особливість (немає сенсу оцінювати прогноз, зроблений на 1–2 дні).

Як показав досвід, ці два підходи не лише тренують і покращують аналітичні навички студентів, але й дисциплінують їх і змушують постійно вивчати реальну інформацію та факти з дисципліни, що значно полегшує засвоєння інформації. Також покращується швидкість обробки інформації та цікавість до дисципліни. Як знову ж таки показав досвід, студенти більш охоче готувалися до семінарів, а також активно дискутували один з одним, використовуючи набуті знання.

Ковтун В.С., старший викладач,
кафедра німецької мови

ПРИНЦИПИ МОВЛЕННЕВОЇ ЕКОНОМІЇ ЯК ФАКТОР ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ІНОЗЕМНОЇ (НІМЕЦЬКОЇ) МОВИ НА ПОЧАТКОВОМУ ТА ПРОСУНУТОМУ ЕТАПАХ

1. Постійний розвиток та функціонування будь-якої мови спрямовані на забезпечення *актуальних потреб комунікації* носіїв даної мови.

2. Науково-технічний та культурний прогрес спричиняють *постійне збагачення мови лексичними одиницями* (далі ЛО) для позначення предметів, подій, явищ тощо, які увійшли до мовленнєвого вживання внаслідок відповідного наукового або технічного відкриття чи винаходу тощо.

3. Викликане прогресом кількісне розширення словникового складу будь-якої мови ніяк не суперечить розумінню мовленнєвої економії як *постійно діючого визначального фактора розвитку мови*.

4. Розуміння мовленнєвої економії як явища спрямованого на досягнення мети комунікації на базі найбільш ефективного використання наявних мовленнєвих засобів надає підстави для екстраполяції мовленнєвої економії на процес навчання іноземної мови на будь-якому етапі.

5. «Постійне протиріччя між потребами спілкування людини та його прагненням звести до мінімуму свої розумові та фізичні зусилля може розглядатися в якості *рушійної сили мовних змін*. Тут ... поведінка людини підкоряється закону найменшого зусилля, за яким людина вживає свої сили лише тією мірою, якою це необхідно *для досягнення визначеної мети*» [2, 532–533] — ця теза А. Мартине пояснює не лише дію принципу економії в мові, а й дає поштовх для розгляду можливостей дії цього принципу в процесі навчання та вивчення мов.

6. Поруч із знанням мовного матеріалу наявність мовленнєвих навичок у мовця є чи не найважливішим компонентом здійснення комунікативного акту.

7. Розвиток мовленнєвих навичок базується на варіативному використанні певного мовного матеріалу, тобто використанні обмеженого лексичного та граматичного матеріалу в різноманітних варіаціях опрацювання цього матеріалу з комунікативної точки зору, що виключає необхідність і можливість багаторазового повторення студентами одного й того ж тексту тощо.

8. З точки зору студента організація процесу навчання іноземної мови у ВНЗ майже повністю лежить у сфері компетенції викладача, котрий безпосередньо веде заняття в академічній групі, що, в свою чергу, змушує викладача визначати як *конкретну мету навчання для цілісного курсу навчання для конкретних студентів*, так і етапні цілі та *докладати достатніх зусиль* як для пояснення студентам мети роботи так і для досягнення практичної мети.

7. Без *інвестування достатніх зусиль у реалізацію реалістичної мети в реалістично визначені терміни* досягнення позитивного результату навчального курсу не може бути досягнутим.

8. Виходячи з цього, викладач мусить виробляти чітку та системну ієрархію навчальних інтересів із визначеними проміжними та заключними цілями і постійно скеровуватися ними, постійно залучаючи при цьому методи контролінгу.

9. Компоненти згаданої вище системної ієрархії навчальних інтересів поєднуються між собою не одно напрямленим лінійним зв'язком, а мають складну систему повторних (різноаспектних) зворотних різнонаправлених зв'язків.

10. В акті комунікації в середині балансиру «Надмірність — економність — нестача» є «економність». Змістовним наповнення цих понять з точки зору організації навчання є дуже містким і охоплює лексику, граматичні та синтаксичні явища тощо. Винесення «надмірності» на початок цього ланцюжка — балансиру зроблено виходячи з розуміння мети комунікації.

11. У межах акту комунікації наявність «надмірності» або її протилежності . «нестачі» можна з'ясувати лише за умови достатньої інформації щодо обсягу знань усіх учасників акту комунікації. Тобто, чим меншу уяву про обсяг знань, потрібних для здійснення конкретного комунікативного акту, має один учасник комунікації щодо іншого, тим більш «надмірної» інформації він має навести в своїх поясненнях.

12. Межею між «нестачею» та «економністю» під час акту комунікації можна вважати момент припинення порозумінні учасників комунікації («порозуміння» тут не є синонімом слова «згода»).

13. В акті комунікації іноземною мовою студентів колізія між надмірністю та нестачею виникає внаслідок бажання студента передати іноземною мовою вивчений рідною мовою матеріал, отриманий із здебільшого наукових текстів, тобто писаною мовою. Принципова відмінність мови писаної та мови усної та нестача мовного матеріалу на фоні недостатньо розвинутих мовленнєвих навичок штовхає до завчання напам'ять. Розуміння викладачем явищ мовленнєвої економії допомагає йому організувати конкретний комунікативний акт студента таким чином, щоб він зміг максимально ефективно досягти бажаної мети комунікації на підставі «економного», тобто максимально ефективно використання наявного мовного матеріалу та в межах наявних мовленнєвих навичок.

Література з теми:

1. Ковтун В.С. Тенденція до економії як складова єдиного процесу розвитку мови // Вісник Київського державного лінгвістичного університету. Дослідження молодих вчених. Серія «Філологія». Вип.3. Взаємодія одиниць різних рівнів германських та романських мов./ Відп. ред. О.П. Пророченко. —К.: КДЛУ, 1997. — С. 243–247.
2. Мартине А. Основы общей лингвистики: Пер с. фр. // Новое в лингвистике. — Вып. 3. — М.: Изд-во иностр. лит., 1963. —С. 366–566.
3. Заїченко Г.А. Суперечність буття і пізнання // Філософія /За ред. Заїченка Г.А. та ін. — К.: Вища школа, 1995. — С. 226–233.
4. Поліванов Е.Д. Где лежат причины языковой эволюции // Статьи по общему языкознанию. — М.: Наука, 1968. . — 375 с.
5. Мысль и язык. — К.: Синто, 1993. —192 с.
6. Серебренников Б. А. Роль человеческого фактора в языке: Язык и мышление. — М.: Наука, 1988. — 244 с.